

Viite
HE 25/2024 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Yhteyshenkilö
Camilla Hägglund-Palmqvist

Asia

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 25/2024 vp

Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle on annettu mahdollisuus kirjallisen asiantuntijalausannon antamiseen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 25/2024 vp.

Rajavalvontaa koskeva toimivallan jako ja siihen sovellettava lainsäädäntö Ahvenanmaan itsehallintolain (1991/1144) 27 §:n 34 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta rajavalvontaa koskevissa asioissa, kun taas yleinen järjestys ja turvallisuus kuuluvat Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan itsehallintolain 18 §:n 6 kohdan mukaan. Itsehallintolain 30 §:n mukaan valtakunnan viranomaiset huolehtivat hallinnosta valtakunnan lainsäädäntövallan piiriin kuuluvissa asioissa, ja itsehallintolain 23 §:n mukaan itsehallintoviranomaiset huolehtivat maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvien asioiden hallinnosta.

Rajavartiolaitoksen tehtävistä Ahvenanmaan maakunnassa annettu tasavallan presidentin asetus (309/2017) on sopimusasetus, jolla säädetään Rajavartiolaitoksen tehtävistä Ahvenanmaalla. Rajavartiolaitokselle kuuluvat Ahvenanmaalla rajavalvontatehtävät. Tullin lisäksi myös Rajavartiolaitos hoitaa tullitehtäviä. Rajavartiolaitos vastaa meripelastuksesta ja suorittaa virka-aputehtäviä Ahvenanmaan poliisiviranomaisen pyynnöstä.

Rajavartiolaitoksen toimivalta hoitaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitotehtäviä Ahvenanmaalla perustuu ainoastaan sopimusasetukseen. Lainsäädäntövalta on pois sulkeva, joten valtakunnan lainsäädäntöä ei sovelleta Ahvenanmaalla silloin, kun on kyse maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvista yleistä järjestystä ja turvallisuutta koskevista asioista.

Maakunnan hallituksen kommentit

Maakunnan hallitus antoi 9.5.2022 sisäministeriölle lausunnon (ÅLR 2022/1956) rajavartiolaitoslainsäädännön muutostarpeita koskevasta arviomuistiosta, johon nyt käsiteltävä hallituksen esitys perustuu. Maakunnan hallitus esitti lausunnossaan, että tarvitaan vaikutusarvio siitä, miltä osin muistiossa ehdotetut säännökset tulisivat sovellettaviksi Ahvenanmaalla ottaen huomioon, että yleinen järjestys ja turvallisuus kuuluvat Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan itsehallintolain 18 §:n 6 kohdan mukaan.

Maakunnan hallitus antoi 15.3.2024 lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rajavartiolaitosmuuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Siinä maakunnan hallitus toteaa, että sen aiempi arviomuistiota koskenut lausunto on otettu huomioon, ja että esityksessä todetaan, että siinä ehdotettavaa teknisen valvonnan ja radioteknisen valvonnan sääntelyä sovelletaan sellaisenaan myös Ahvenanmaan maakunnassa siltä osin kuin Rajavartiolaitos hoitaa maakunnassa valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia tai sopimusasetuksella Rajavartiolaitoksen suoritettavaksi säädettyjä tehtäviä.

Muilta osin maakunnan hallituksella ei ole muuta esitettävää.

Ministeri

Ingrid Zetterman

Lakimies

Camilla Hägglund-Palmqvist